

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:O II. } Tryckt hos GNO. LÖWEGREN, Gøtheborg. { Mars 10.
1824.

Strödda Anteckningar i Sinnebildslåran.

FARAN föreställes genom en åldrig man, som ensam genomvandrar en ödslig trakt. I hans uppåt, emot en nedkommande håftig åskstråle, vända ansigte råder den största förskräckelse. Medan han söker undgå åskviggen, trampar han oförvarandes på en huggorm, hvilken gifver honom ett dödligt styng i hålen. I ena handen har han en staf. Hans drägt är ganska enkel. Horatius har sagt mycket rätt, att ingen försigtighet är tillräcklig att skydda för faror.

Quid quisque vitet, nunquam homini satis

Cautum est in horas.

TVEKAN kallas den villrådighet, hvaruti man råkar, då det gäller val emellan flera olika ting. Man förestället den genom en yngling, som, med en upptänd lykta i den ena handen och en låg staf i den andra, rädd och förlågen söker finna den säkraste och bästa vägen i en ödslig och mörk trakt.

Sockertillverkning.

Sockerröret lemnar det mesta socker, som konsumeras i Europa. De mogna rören utpressas emellan 2:ne perpendikulärt uppresta cylindrar af jern. Den utpressade saften upphämtas i

ett kärl, som man ställt under cylindrarna, och slås sedan i en keitel, i hvilken den kokas med vedaska och kalkjord, samt afskummas. Denna kokning med aska och kalkjord förnyas vidare i 3:ne andra kettlar, och derigenom förvandlas saften till sirap. Sedan omkokas den ännu en gång rått starkt med kalkjord och alun, och gjutes, behörigt koncentrerad, på fat, i hvilkas nedersta botten en mängd hål blifvit borad, till fritt aflopp för den saft, som icke krystalliserar sig. Dessa hål tillstoppas sedan med sockerrör, alldeles som man ser på de hitkommande faten. Det socker, som satt sig i kärlet, sedan det hela kallnat, packas i kistor, och kallas *mascovad*. Det undergår sedan flera raffineringar, och benämnes i mån af dess finhet.

Till bildande af socker är syranmet oumbärligt, såsom ett vegetabiliskt oxyd. Beröfvar man sockret dess syranne, så förlorar det sin sötna, och blir ej socker längre, utan en substans, som i sina egenskaper liknar mera gummi än socker. Hr Cruis-hank har bragt tillväga denna sockerförändring genom fosfor kalkjord, som har en stor frändskap till syranmet, men kunde ej åstadkomma sockrets återställande genom gummits förening med syranmet. En mängd intressanta försök öfver sockrets natur gjordes om sommaren 1808 i London och upplästes inför en Kommité af Underhuset af den berömda Kemisten Parkes.

Att tillreda den så kallade Röfvareättikan,

(Vinaigre de quatre voleurs).

Denna ättika har fått sitt Franska namn deraf att fyra spetsbofvar någon gång, då pest rasat, begagnat sig af henne såsom ett säkert preservative-medel, gått in i husen, och röfvat och mördat, utan ett offer för smittan. Tillredningen sker på följande sätt: Man tager ruta, salvia, minta, malört o. h. lavendel, en handfull af hvarje, gjuter derpå 2:ne kannor ättika i ett väl tilläppligt kärl, sätter det på varm aska och låter det stå i 4 dygn. Derefter af-

silas det tunna på glasflaskor, om ett stops rymd hvardera, sedan man i hvar lagt $\frac{1}{2}$ lod kaimfert. Dessa kørkas väl och sättas på ett ställe, der de ej kunna fugta. Med denna ättika sköljer man munnen, gnider tinningar och länder, samt uppdrager den ofte genom nästörarna, för hvilket sednare fall man beqvämast kan ha den tillhands, gjuten på svamp i vanlig svampdoås.

Ofelbart medel emot alla slags intermittenta Febrar.

Man tager så mycket brändt malet kaffe, som vanligen åtgår till 2:ne koppar, eller ungefär 6 quintin. Detta låter man sjuda i en tass rent vatten tills hälften kokat. Sedan man afhällt det klara i en kopp, slår man der till så mycket citronsafte, som der är kaffe. Detta blandar man tillhopa och dricker varmt hvarannan dag på nykter mage. En stund derefter dricker patienten buljong, och håller sig stilla vid sängen det öfriga af dagen. Detta enkla smakliga medel har, redan efter första intagningen, botat den värsta, mest innätlade intermittenta feber.

Att utröna om ett Spegelglas är godt eller ej.

Man insticker i kanten af sin hatt en knappål, och sätter hatten så på hufvudet, att man med halfslutna ögon kan se nålen i spegeln. Är glaset rent och godt, så visar sig nålen ganska tydligt: är det örent eller dåligt rå framställer det 2, 3 ja väl 5 knappålar. Felet kan ligga både i själva glaset och folieringen; denna kan vara för svag och ej nog silfverrik, eller olika pålagd, likasom det förra groft och örent.

Att utröna tjockleken af glaset i en spegel.

Man håller en pappersrimsa på kent på glaset. Det rum, som visar sig emellan den och dess afbild i spegeln, är glaset verkliga tjocklek.

Att försilfra Kopparpennningar.

Man tager tennspånor, som vid tennens svartning affalla, gör ett lag der af i en liten panna, lägger penningarne derpå, utan att de vidröra hvarandra. Sedan gör man der öfvanpå ett nytt tennspånslag, lägger åter penningar på det, och fortfar dermed så länge det behöfves. Deröfver strör man sedermera ett pulver af lika mycket Montpellier-viosten och Alun, och låter det koka tills penningarne blifvit silfverhvita. Det är angeläget, att de förut äro väl renskurade.

Ett metallurgiskt Pulver till försilfring på trä.

Man smälter tillsammans 1 $\frac{1}{2}$ ten och 1 $\frac{1}{2}$ vismuth eller tennglas, och lägger dertill 1 $\frac{1}{2}$ quicksilfver, med hvilket massan amalgamerar sig. Denna försilfring uppdrager man med gummivatten på en grund af hvit krita eller blykalk. Den kan sedermera, för varagtigheten skull, öfverdragas med fernissa.

Att förbättra härsknadt Smör.

Bästa sättet är att först väl tvätta eller utlaka Smöret i rent, friskt vatten, och sedan öfvergjuta det med söt mjölk, som efter en timmas förlopp åter afhälas. Man tvättar då smöret, och saltar det på nytt.

Att fördrifva Syrsor.

Man rökar rummet om aftonen, med friska quistar och blad af fläderbusken. Den starka ångan, de gifva från sig, intränger i alla springor. Nästföljande morgonen ser man syrsorna ligga döda till stort antal på golvet; och de öfriga, som kunnat undgå rökningsen, gå så matte omkring, att man kan taga dem med händerna. Upprepar man rökningsen några gånger å rad, så utrotas denna ohyra alldeles ur rummet.

Att så polera arbeten af hvita träsorter, att de aldrig gulna.

I stället för bomoiljan, som vanligen brukas till sådan politur, tages smältt svinister. Detta gör att träarbetet alltid bibehåller sig hvitt och vackert.

Att återgifva Filthattar deras förlorade glans och svärta.

Slå 1 kanna brunsvatten i ett nytt kokkärl; lägg deruti 4 lod blå bresilya, 1 lod loppfrö, 1 lod gummilagant och 1 lod linfrö. Låt allt detta sjuda tillsammans tills hälften inkokat, och åter något svalna. Blöt så en svamp deruti att den blir alldeles genomvåt, och öfverfar hatten väl dermed, samt lät honom torka på ett stoffrent ställe. Borsta honom sedan efter håren, och han skall få ett utscende nästan som då han var ny.